

Anton Dolenc: Zdravnik, slikar, človek

V delu je sreča in moč

»Tiste generacije, ki bi samo uživale na račun dela preteklih generacij, bi bile jalove. Človek mora v tem dinamičnem času delati. Vedno skušam narediti tisto, kar je prav, seveda pa je vprašanje, če mi to tudi uspe... Biti Jugoslovan ni lahko. Menim, da smo nekakšna vest svetovnih družbenih dogajanj in to je navsezadnje velika odgovornost. Osební cilji posameznikov ne morejo biti vodilni motivi, čeprav pa je naš cilj socialna pravičnost in osebna sreča slehernega posameznika...«

• Takole je poznega popoldneva v svojem kletnem ateljeju pripovedoval Anton Dolenc. Od leta 1966 je član Društva slovenskih in jugoslovanskih likovnih ustvarjalcev. Vzdržuje in združuje družinsko tradicijo očeta podobarja in rezbarja ter matere babice. Pravzaprav je zagazil še nekoliko dlje, saj je zdravnik **patolog in profesor** na medicinski fakulteti:

• »Zdravnikom je poglobljanje v človeka nujnost. Kako naj bo sicer odprt, razumevajoč, kako naj ceni človeško ustvarjalnost?«

• Tovariš Dolenc je bil 8 let predsednik zdravniškega društva. Z zaznavnim štajerskim naglasom ostro biča vsako željo po oblasti. Taka želja sčasoma človeka razčloveči, lahko postane avtomat, rad sledi svojim instinktom in neusahljivemu užitku in želji vladati sredstvom in ljudem. Med ozke svetle obrvi tovariša Dolenca se je zarezala ostra, nekoliko jezna podhrtevačja guba. Temnorjavi živahni lasje so uporno plapolali in dovolj opazni mešički pod modrimi očmi so dopolnjevali podobo širokega zdravega obraza. Nosi brado, pristriženo nekoliko nemarno. Z gromkim smehom rahlo podkrepi besede:

• »Umetnost? Umetnost je, kadar človek preseže obrtniško znanje, kadar ustvarja intimno in ne le za zunanost, kadar se počuti svobodnega...«

Podobe njegovih naslikanih ljudi so potegnjene, roke poudarjene. Človek je vendar veličasten, z rokami ustvarja. Sam in drugi ga označujejo kot ekspresionista. »Stih«, lesk je v zeleni in turobni modri barvi, oddaljen dih poklica... Tovariš Dolenc se kot mednarodno priznan patolog dnevno srečuje z nehanjem — nehanjem človeka. Na njegovih platnih je zaznavna ta sled, pečat.

• »Vsakdo ima pravico do svojega življenja in kot zdravnik moram ostati vedno človeško zavzet. Morda je v tem veličina in tragika našega poklica...«

• Vsebina pogovora se prepleta, meša, preskakuje. Ceni umetnost, ker se popravlja splošni okus. Veseli se poskusa aktivne konservacije prelepe in enkratne Istre, ohranjanja tradicije. Vse je povezano:

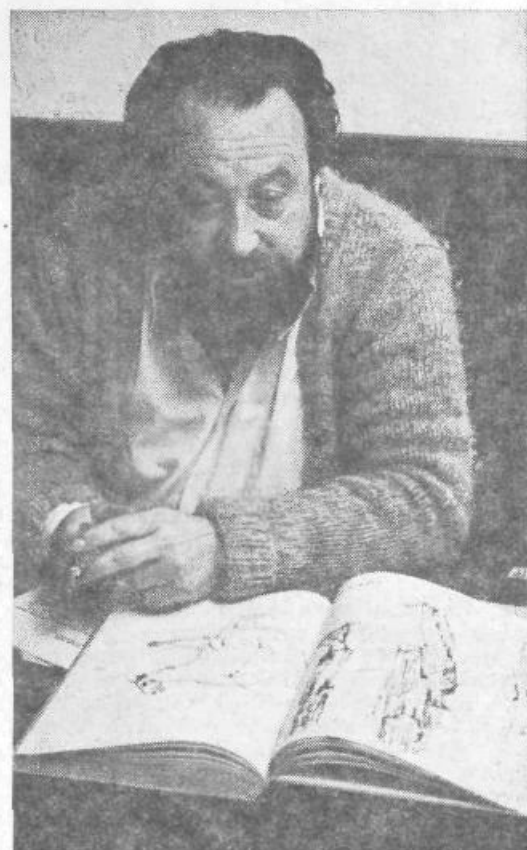
• »Naš izraz moramo spodbujati, izviri ljudski duh, naš duh. Vidite, to »naše« nas je Slovence obdržalo. Naša kultura je bila vzgon tudi revoluciji...«

• Prepričan je, da se mora človek vsak dan znova potrjevati, zaveda se, da tudi v naši zdajšnji družbi ne cveto samo vijolice.

• Svoje slike poklanja. Zlahka jo odda tistemu, ki jo sprejme z veseljem. Lepo je, kadar je slika v nekem domu dobrodošla, kadar tam pomeni nekaj in pripoveduje. Nekaj sto platen je že izdelal pa tudi razstav je bila že dolga vrsta, prek petdeset. Zelo ponosen je na sliki, ki visita v cetinjskem mavzoleju...

• »Kaj mi pomeni poštenost? Ali vam kaj pomaga, če povem, da vsak večer zlahka in mirno zaspi? In sreča? To zveni idealno... V delu je sreča in moč osebnosti...«

• Prof. dr. Dolenc deluje tudi v delegaciji krajevne skupnosti. Žal mu čas ne dopušča, da bi bil aktivnejši. Priznava, ka-

ko večino dela v KS opravljajo upokojeneci in mladina. Kot predstojnik na svojem delovnem mestu pa se zelo veseli živahnega športnega in kulturnega utripa v svojem kolektivu. Po naravi demokrat je vedno oster do sebe in drugih, kadar je dru-

gače, kot so se domenili. Kot profesor, vzgojitelj mladih medicincev meni:

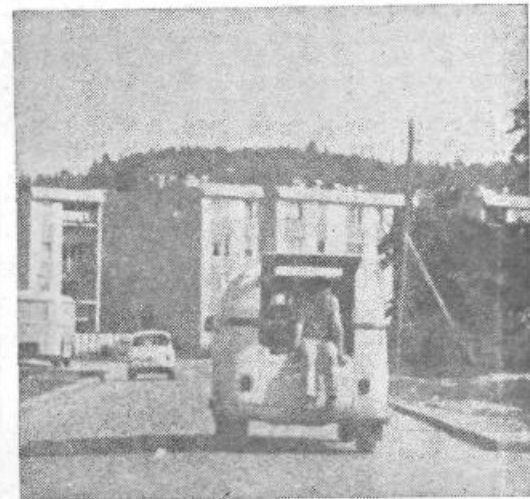
• »Več znajo mladi danes. Tehnično obzorje je zanesljivo širše kakor v preteklosti...«

• V tovarišu Dolencu se prepletata dve struji. Ta hip je slikar s stotinami skiciranih listov, naslednji trenutek je zdravnik... Ko bi ne bil zdravnik, ali bi bil slikar? Kdo ve... Odlikovan je z redom dela z zlatim vencem. Ne kot zdravnik ali slikar, kot človek...

Bogomir Šefic

Foto: Jaka Bregar

VZEMI SI ČAS, NE ŽIVLJENJE

Res je bila v zadnjem času v naši beli Ljubljani huda vročina, takle način prevoza pa je le nekoliko prenevaren. Nesreče, zlasti najhujše, so že brez takega izzivanja cestne nevarnosti vse prepogosti spremljevalec našega cestnega vsakdana. Samo v prvih petih mesecih letošnjega leta je na slovenskih cestah umrlo za posledicami prometnih nesreč 273 ljudi, v rekordnem lanskem letu 254 in predlani 203. Zato vsaj kanček previdnosti res ne bi škodilo prav nikomur med nami.

GLUMAŠKI VEČERI

V počastitev občinskega praznika so bili v Goričanah 2. glumaški večeri, ki so v atrij baročnega dvorca privabili številne obiskovalce.

(Foto: F. Rozman)